

'Wegsluizen fout geld via Westen nog te makkelijk'

Jacht op geld dubieuze leiders en elites intensiever

Gerben van der Marel
Washington

In ontwikkelingslanden wordt jaarlijks \$20 mrd tot \$40 mrd verduisterd via slimme constructies in het Westen. Westerse landen kunnen zelf veel meer doen tegen het wegsluizen van gestolen tegoeden door dictators en elites in corrupte landen. Dat zeggen Jean Pesme en Emile van der Does de Willebois van de Wereldbank in een gesprek met deze krant.

De Nederlandse jurist speelt samen met de Fransman Pesme binnen de Wereldbank een sleutelrol in het team dat zich heeft gespecialiseerd in het najagen van gestolen geld en tegoeden. 'Vaak gaat het om verduisterd overheidsgeld dat binnenkomt van buitenlandse bedrijven die grote opdrachten worden gegund', zegt Van der Does de Willebois. 'Banken stellen te weinig vragen bij de geldstromen door hun systeem.' Verder wijst hij op de ruime mogelijkheden voor een corrupte figuur om zich te verstoppen achter een vennootschap die volloopt met miljoenen.

Volgens de Wereldbank is in vijftien jaar is slechts \$ 5 mrd achterhaald van de jaarlijks gestolen \$20 mrd tot \$40 mrd. Een

onbekend deel daarvan vloeit in het westerse banksysteem of verdwijnt via constructies met vennootschappen.

Het is een van de redenen dat in 2007 het Stolen Asset Recovery Initiative (Star) is opgericht, een samenwerking van de Wereldbank en de Verenigde Naties. Het team van Van der Does verleent steeds meer landen assistentie bij het blokkeren van wegsluisoperaties en bij de preventie ervan. Het advieswerk heeft een vlucht genomen na het vallen van regimes in het Midden-Oosten afgelopen jaar. Het adviseert on-

der meer de nieuwe regeringen in Egypte en Tunesië bij lopende onderzoeken naar de miljoenen van de leiders van die landen en hun familie.

Van der Does heeft voor zijn recent verschenen boek *The Puppet Masters* onderzoek gedaan naar het misbruik van rechtspersonen en legale structuren. Zijn groep heeft 150 grote corruptiezaken in veertig jurisdicties onderzocht. Een van de conclusies is dat landen meer moeten doen om de uiteindelijke rechthebbende van een vennootschap in beeld te krijgen. Te makkelijk weten aandeelhouders verborgen te blijven, ook voor opsporingsinstanties.

Vaak lopen geldstromen via kleine landen met soepele regels. 'Offshore-vennootschappen hebben stapels rechtshulpverzoeken liggen van aanklagers wereldwijd', zegt Van der Does. Toch is het volgens hem niet terecht dat zo veel aandacht uitgaat naar belastingparadijzen.

'In het Westen is er ook een ruim arsenaal aan mogelijkheden om je te verschuilen als uiteindelijke begunstigde van een vennootschap. Onze conclusie is juist dat verduistering door elites in ontwikkelingslanden ook een onshore-probleem is.'

Gestolen tegoeden Aanbevelingen

- Uiteindelijke begunstigde vennootschap moet transparant zijn
- Onderzoek naar geldstromen intensiveren
- Meer aandacht nodig voor rol van advocaten, trustdirecteuren, belastingadviseurs en accountants als stroman
- Meer bewustwording nodig bij financiële instellingen